

ALİ MƏCLİSİN İCLASI

30 sentyabr 2026-cı il. Saat 11.

*Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin
birinci müavini **Bəxtiyar Məmmədov** sədrlik edir.*

Sədrlik edən. Hörmətli deputatlar!

Hörmətli sessiya iştirakçıları, hörmətli media nümayəndələri, hamınızı salamlayıram!

Yeddinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasını açıq elan edirəm.

(Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səslənir.)

Sədrlik edən. Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının birinci iclası keçirilir, payız sessiyasının başlanması münasibətilə hamınızı təbrik edirəm.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin bugünkü iclasında 42 deputat iştirak edir.

Qeydiyyat	(saat 11.04 dəq.)
İştirak edir	42
Yetərsay	31

Beləliklə, iclas öz işinə başlamağa səlahiyyətlidir.

Hörmətli həmkarlar!

Avqust ayı ərzində Ali Məclisin iclası keçirilmədiyindən, fürsətdən istifadə edərək muxtar respublikamız üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyan bir hadisəni qeyd etmək istərdim.

Bildiyiniz kimi, ötən ay Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər etmişlər. Bu, möhtərəm Prezidentin Naxçıvan Muxtar Respublikasına ardıcıl 17-ci səfəri idi.

Səfər çərçivəsində bir sıra sosial və iqtisadi obyektlərin açılışı olmuş, o cümlədən yeni layihələrin təməli qoyulmuşdur.

Sözsüz ki, həyata keçirilən bu tədbirlər Naxçıvanda iqtisadi fəallığın artırılmasına, müasir infrastrukturun formalaşdırılmasına, sahibkarlıq və investisiya imkanlarının, eləcə də nəqliyyat və kommunikasiya bağlantılarının genişləndirilməsinə, enerji və su təminatının yaxşılaşdırılmasına xidmət edir.

Qeyd etmək istəyirəm ki, Naxçıvanın gələcək inkişafı baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyan məsələlərdən biri də Zəngəzur dəhlizidir.

Dövlət başçısının da səfər zamanı verdiyi müsahibədə ifadə etdiyi kimi, Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılması Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan arasında nəqliyyat, enerji və kommunikasiya əlaqələrinin yeni mərhələdə inkişafını təmin etməklə, muxtar respublikanın

ölkənin və regionun nəqliyyat sistemində daha sıx inteqrasiyasına şərait yaradaraq Naxçıvanın tranzit əhəmiyyətinin artmasına mühüm töhfə verəcəkdir.

Eyni zamanda, bu dəhlizin açılması Naxçıvanın enerji təhlükəsizliyinin daha da möhkəmləndirilməsi baxımından da mühüm hadisədir.

Belə ki, Azərbaycanın əsas hissəsindən Naxçıvana elektrik xətlərinin çəkilməsi nəticəsində muxtar respublikanın dayanıqlı enerji təminatı güclənəcək və Naxçıvan ölkənin vahid enerji sisteminin bir hissəsi olacaq.

Hörmətli həmkarlar!

Bütün bunlar göstərir ki, muxtar respublikanın müxtəlif istiqamətlər üzrə hərtərəfli inkişafının təmin edilməsi hər zaman dövlətimizin diqqətindədir.

Bu baxımdan cənab Prezidentin səfərindən dərhal sonra müvafiq Sərəncamı ilə Naxçıvanda enerji, yol, nəqliyyat, təhsil və sosial infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədilə 258 milyon manat vəsaitin ayrılması bu diqqətin bariz nümunəsidir.

Əminik ki, dövlətimizin xüsusi qayğısı və diqqəti sayəsində qarşıya qoyulan vəzifələrin ardıcıl və vaxtında icrası nəticəsində Naxçıvan daha da inkişaf edəcək, muxtar respublikanın sosial-iqtisadi potensialı daha da artacaqdır.

Hörmətli deputatlar!

Cənab Prezidentin səfəri ilə əlaqədar çıxış etmək istəyən varmı?

Buyurun, Cənab müəllim!

C.Canməmmədov, *Ali Məclisin Humanitar siyasət komitəsinin sədri*.

Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Hörmətli həmkarlar, hörmətli sessiya iştirakçıları!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Naxçıvan Muxtar Respublikasına növbəti səfəri muxtar respublikanın sosial, iqtisadi və humanitar inkişafına verilən yüksək diqqətin daha bir bariz ifadəsi oldu. Səfər çərçivəsində humanitar sahə ilə bağlı irəli sürülən təşəbbüslər və qarşıya qoyulan vəzifələr bir daha göstərdi ki, dövlət siyasətinin mərkəzində insan amili, vətəndaşların rifahı və gələcəyin savadlı, vətənpərvər nəslinin yetişdirilməsi dayanır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamına əsasən, Naxçıvan Dövlət Universitetində 1000 yerlik tələbə yataqxanasının tikintisinin nəzərdə tutulması tələbələrin daha əlverişli şəraitdə təhsil almasına, ailələrin sosial-məişət yükünün azalmasına və ali təhsil mühitinin inkişafına mühüm töhfə verəcəkdir.

Mədəni irsin qorunmasına göstərilən diqqət də vətəndaşlarımız üçün böyük mənəvi əhəmiyyət daşıyır. Cənab Prezidentin Möminə xatun türbəsində aparılan bərpa-konservasiya işləri ilə tanış olması, böyük memar Əcəmi Naxçıvaninin abidəsinin açılışında iştirakı xalqımızın tarixi yaddaşına, milli dəyərlərinə və Naxçıvanın zəngin mədəni irsinə verilən yüksək qiymətin göstəricisidir.

Bir deputat kimi hesab edirəm ki, bu tədbirlərin əsas dəyəri onların insanların gündəlik həyatına, xüsusilə gənclərin təhsil imkanlarına, ailələrin sosial rifahına və vətəndaşların mədəni mühitinə birbaşa müsbət təsir göstərməsidir.

Səfər çərçivəsində turizm infrastrukturuna dair layihələrin irəli sürülməsi də Naxçıvan sakinləri üçün yeni iqtisadi və sosial perspektivlər yaradır. Turizmin inkişafı xidmət sahəsinin genişlənməsinə, sahibkarlığın canlanmasına və yeni iş yerlərinin açılmasına şərait yaratmaqla, nəticə etibarilə vətəndaşların rifahının yüksəlməsinə xidmət edəcəkdir.

Əminliklə deyə bilərik ki, Prezident İlham Əliyevin Naxçıvana hər səfəri muxtar respublikanın inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcı, insanların sabaha inamının daha da möhkəmlənməsi deməkdir. Qarşıya qoyulan vəzifələrin ardıcıl icrası Naxçıvanı daha abad, daha güclü və vətəndaşlarının rifahı yüksək olan bir diyara çevirəcəkdir.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Cənab müəllim!

Əlavə çıxış etmək istəyən varmı?

Buyurun, Emin müəllim!

E.Şıxəliyev. Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Hörmətli deputatlar və iclas iştirakçıları, hamınızı salamlayıram!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 11 avqust 2026-cı il tarixdə Naxçıvan Muxtar Respublikasına sayca 17-ci səfəri muxtar respublikanın gələcək iqtisadi inkişafı baxımından mühüm siyasi və tarixi əhəmiyyət daşıyan hadisədir. Bu səfər Naxçıvana göstərilən ardıcıl dövlət qayğısının, onun ölkəmizin ümumi inkişaf strategiyasında xüsusi yer tutduğunun növbəti ifadəsidir.

Səfər zamanı diqqət yetirilən əsas məsələlərdən biri Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılması istiqamətində görülən işlərdir. Bu layihənin həyata keçirilməsi Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan arasında birbaşa quru əlaqəsinin yaradılmasına, muxtar respublikanın nəqliyyat və logistika imkanlarının genişlənməsinə şərait yaradacaqdır.

Bir deputat kimi hesab edirəm ki, dəhlizin reallaşması ilk növbədə Naxçıvan vətəndaşlarının gündəlik həyatına müsbət təsir göstərəcəkdir. İnsanların gediş-gəliş imkanlarının genişlənməsi, yükdaşımaların daha səmərəli təşkili, yerli məhsulların yeni bazarlara daha rahat çıxarılması və mal dövriyyəsinin artması əhalinin sosial rifahına, sahibkarlığın və məşğulluğun inkişafına öz töhfəsini verəcəkdir. Xüsusilə gənclər üçün nəqliyyat, logistika, ticarət, turizm və xidmət sahələrində yeni fəaliyyət və məşğulluq imkanlarının yaranacağı gözlənilir.

Dəhliz Naxçıvanın iqtisadi imkanlarını genişləndirməklə yanaşı, onun regionun nəqliyyat və logistika xəritəsində yerini də gücləndirəcəkdir. Muxtar respublikanın tranzit potensialının artması investisiya cəlbediciliyinin yüksəlməsinə, istehsalın genişlənməsinə və yerli sahibkarların regional bazarlara daha fəal qoşulmasına şərait yaradacaqdır.

Zəngəzur dəhlizinin əhəmiyyəti yalnız Naxçıvanla məhdudlaşmır. Bu layihə regionda nəqliyyat bağlantılarının genişlənməsinə, ticarət və iqtisadi əməkdaşlığın inkişafına, eləcə də daha geniş integrasiya imkanlarının yaranmasına xidmət edir. Dəhlizin reallaşması Azərbaycanı

Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat marşrutları üzərində mühüm tranzit və logistika mərkəzi kimi daha da gücləndirəcəkdir.

Beləliklə, Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanın milli maraqlarına, iqtisadi inkişafına və regional mövqeyinin möhkəmlənməsinə xidmət edən strateji layihədir. Bu dəhlizin açılması Naxçıvan üçün yeni imkanlar, Azərbaycan üçün isə yeni inkişaf mərhələsi demək olacaqdır.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Emin müəllim!

Əlavə çıxış etmək istəyən varmı?

Buyurun, Azad müəllim!

A.Novruzov. Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Hörmətli həmkarlar!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 11 avqust tarixində Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri muxtar respublikanın iqtisadi inkişafına göstərilən ardıcıl dövlət qayğısının növbəti ifadəsidir. Səfər çərçivəsində həyata keçirilən və əsası qoyulan layihələr Naxçıvanın iqtisadi potensialından daha səmərəli istifadə olunmasına, istehsalın, sahibkarlığın və infrastrukturun inkişafına yönəlmişdir.

Naxçıvan Sənaye Parkının yaradılması, enerji layihələrinin icrası, dəmir yolu xəttinin bərpası və avtomobil yollarının yenilənməsi iqtisadi fəallığın artması üçün mühüm imkanlar yaradır. Bu addımlar yerli istehsalın genişlənməsinə, sahibkarların fəaliyyət imkanlarının artmasına, məhsulların bazarlara daha rahat çıxarılmasına və investisiyaların cəlb olunmasına xidmət edəcəkdir.

Hesab edirəm ki, bu layihələrin ən mühüm nəticəsi onların vətəndaşların gündəlik həyatına verəcəyi töhfədir. Yeni müəssisələrin yaradılması həm tikinti mərhələsində, həm də sonrakı dövrdə yeni iş yerləri açacaq, xidmət sahələrinin genişlənməsinə və kiçik sahibkarlığın inkişafına şərait yaradacaqdır.

Yeni, müasir və "yaşıl enerji" ilə işləyən avtobusların xətlərə buraxılması da vətəndaşların gündəlik həyatına birbaşa müsbət təsir edən mühüm addımdır. Bu, sakinlərin daha rahat, təhlükəsiz və əlverişli şəkildə hərəkət etməsinə imkan yaradacaqdır. Eyni zamanda, yaşıl enerji ilə işləyən nəqliyyat vasitələrinin tətbiqi zərərli tullantıların azalması, ətraf mühitin qorunması və Naxçıvanda daha sağlam, ekoloji cəhətdən təmiz şəhər mühitinin formalaşdırılması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Mehmanxana kompleksinin təməlinin qoyulması da Naxçıvanda turizmin inkişafına yönəlmiş mühüm addımdır. Bu layihə muxtar respublikaya gələn qonaqlar üçün müasir yerləşmə imkanları yaratmaqla yanaşı, xidmət, ictimai iaşə, nəqliyyat və ticarət sahələrində yeni iş yerlərinin açılmasına şərait yaradacaqdır. Naxçıvanın zəngin tarixi-mədəni irsinin turizm imkanları ilə birləşdirilməsi həm yerli sahibkarlığın inkişafına, həm də sakinlərin gəlir və məşğulluq imkanlarının artmasına müsbət təsir göstərəcəkdir.

Əminik ki, cənab Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə həyata keçirilən bu layihələr Naxçıvanın iqtisadi inkişafını daha da sürətləndirəcək, muxtar respublika sakinlərinin daha firavan yaşayışına və gələcəyə inaminin möhkəmlənməsinə mühüm töhfə verəcəkdir.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Azad müəllim!

Əlavə çıxış etmək istəyən varmı?

Buyurun, Məmməd müəllim!

M.Məmmədov. Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Hörmətli iclas iştirakçıları!

Mən ölkə Prezidentinin Naxçıvana səfəri çərçivəsində muxtar respublikanın enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi, Naxçıvanda dayanıqlı və müasir enerji sisteminin formalaşdırılması istiqamətində atılan addımlara xüsusi diqqət çəkmək istəyirəm.

“Şəms 1” və “Qərbi Üfüq” Günəş Elektrik stansiyalarının yaradılması, eləcə də bu sahədə mövcud potensialdan səmərəli istifadə olunması Naxçıvanın enerji imkanlarını əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirəcəkdir. Bu layihələr muxtar respublikanın enerji təminatını daha etibarlı edəcək, gələcəkdə isə Naxçıvanın yalnız öz tələbatını ödəyən deyil, həm də enerji ixrac edən mühüm bir regiona çevrilməsi üçün zəmin yaradacaqdır.

Seçicilərimin və ümumilikdə Naxçıvan sakinlərinin mənafeyini təmsil edən deputat kimi hesab edirəm ki, enerji layihələrinin əsas əhəmiyyəti vətəndaşların gündəlik həyatına birbaşa təsirindədir. Enerji imkanlarının genişlənməsi yerli istehsalın, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına, yeni müəssisələrin yaradılmasına və əlavə iş yerlərinin açılmasına da şərait yaradacaqdır.

Günəş enerjisi layihələri ekoloji baxımdan da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin artması ətraf mühitə təsirin azalmasına, Naxçıvanda daha təmiz və sağlam yaşayış mühitinin formalaşmasına xidmət etməklə yanaşı, geniş ixrac potensialı formalaşdıracaqdır. Bu, həm bugünkü vətəndaşlarımız, həm də gələcək nəsillər üçün xüsusi dəyər daşıyır.

Əminəm ki, Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə enerji sahəsində həyata keçirilən layihələr Naxçıvanın iqtisadi gücünü artıracaq, vətəndaşların rifahının yüksəlməsinə və muxtar respublikanın gələcək inkişafına mühüm töhfə verəcəkdir.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Məmməd müəllim!

Əlavə çıxış etmək istəyən varmı?

Buyurun, Qafar müəllim!

Q.Qənbərov. Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Hörmətli həmkarlar, hörmətli sessiya iştirakçıları!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin bölgələrə səfərləri daim böyük ruh yüksəkliyi və coşqu ilə qarşılanır. Ölkə rəhbərinin ata yurdu olan doğma Naxçıvana səfərləri də hər zaman xüsusi önəm daşıyır. Həm cənab İlham Əliyev üçün, həm də Naxçıvan sakinləri üçün bu səfərlərin böyük mənası olub. Bu qədim diyara, bu torpağa olan böyük hörmət və sevgisini hər səfərində ifadə edən ölkə başçısının Naxçıvan sevgisi tükənməz və əbədi olduğu kimi, naxçıvanlıların da Ona məhəbbəti sonsuzdur.

Avqustun 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Naxçıvana 17-ci səfəri də naxçıvanlıların yaddaşında dərin iz buraxan mühüm hadisələrdən biri kimi yadda qaldı.

Cənab Prezidentin Naxçıvana növbəti səfəri sosial əhəmiyyətinə görə də xüsusi diqqət çəkdi. Səfər çərçivəsində Naxçıvan şəhərində sosial evlər kompleksinin təməlinin qoyulması

uzun illərdir mənzil sahibi olmaq arzusu ilə yaşayan aztəminatlı ailələr, xüsusilə gənclər üçün böyük sevinc və ümid mənbəyinə çevrildi.

Qeyd edirəm ki, vətəndaş qəbulları zamanı bizə müraciət edən gənclərin əksəriyyəti sosial evlərlə bağlı çoxsaylı suallar ünvanlayır, Bakı şəhərində uzun illərdir gənclərin mənzil tələbatının ödənilməsində mühüm rol oynayan bu layihələrin nə üçün Naxçıvanda da həyata keçirilmədiyini soruşurdular.

Səfər çərçivəsində ölkə Prezidentinin iştirakı ilə Naxçıvan şəhərində təməli qoyulan 518 mənzildən ibarət sosial evlər kompleksi hesab edirəm ki, naxçıvanlı gənclərin bu suallarına verilmiş müsbət cavab olacaq və onların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşmasında xüsusi rol oynayacaqdır.

Güzəştli və uzunmüddətli kredit şərtləri ilə gənclərə təqdim olunacaq bu çoxmənzilli yaşayış binaları gələcəkdə gənclərin mənzil-məişət şəraitini yaxşılaşdırmaqla yanaşı, şəhərimizin gözəlliyinə də yeni çalarlar bəxş edəcək, ərəzidə yolların və səkilərin salınması, abadlaşdırma və yaşıllaşdırma işlərinin görülməsi Naxçıvan şəhərini daha füsunkar edəcəkdir.

Bu mənada, ölkə Prezidentinin Naxçıvan səfəri çərçivəsində görülməli işləri alqışlayır və gələcəkdə həyata keçiriləcək işlərdə hamımıza uğur arzulayıram.

Diqqətinizə görə çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Qafar müəllim!

Əlavə çıxış etmək istəyən varmı?

Yoxdur.

Hörmətli deputatlar, bugünkü iclasın gündəliyinə 1 məsələ daxil edilmişdir. Xahiş edirəm, gündəliyə münasibət bildirəsiniz.

Hesablayıcı komissiyadan xahiş olunur, səsleri hesablayıb məlumat versin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.21 dəq.)
Lehinə	42
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	42
Nəticə: Qəbul edildi	

Sədrlik edən. Buyurun, Bəhruz müəllim!

B.Məmmədov, Ali Məclisin Hesablayıcı komissiyasının sədri.

Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Səsvermədə iştirak edən 42 deputat gündəliyin lehinə səs vermiş, əleyhinə və bitərəf olan yoxdur.

Sədrlik edən. Gündəlik qəbul olundu.

Gündəlikdə duran məsələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının qanunvericilik işləri planının təsdiq edilməsi barədədir.

Bildiyiniz kimi, Ali Məclisin fəaliyyəti qanunvericilik işləri planı əsasında qurulur. Ali Məclisin Daxili Nizamnaməsinin 8-ci maddəsinə əsasən növbəti sessiyanın ilk iclasında qanunvericilik işləri planı təsdiq olunmalı və Ali Məclisin iclasları bu plana uyğun keçirilməlidir.

Qanunvericilik işləri planı deputatlara paylanılmışdır.

Məsələ ilə əlaqədar deputatlardan çıxış etmək istəyən və ya əlavə təklifi olanlar varmı?

Yoxdur.

Deputatlardan kim “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının qanunvericilik işləri planı haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Qərarının qəbul olunmasına tərəfdarırsa, xahiş edirəm səs versin.

Hesablayıcı komissiyadan xahiş olunur, səsləri hesablayıb məlumat versin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 11.23 dəq.)
Lehinə	42
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	42
Nəticə: Qəbul edildi	

Sədrlik edən. Buyurun, Bəhrüz müəllim!

B.Məmmədov, *Ali Məclisin Hesablayıcı komissiyasının sədri.*

Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

“Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının qanunvericilik işləri planı haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Qərarının qəbul edilməsi ilə bağlı keçirilən səsvermədə iştirak edən 42 deputat lehinə səs vermiş, əleyhinə və bitərəf olan yoxdur.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Bəhrüz müəllim!

Beləliklə, qərar qəbul edildi.

Hörmətli deputatlar!

Bununla da, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının birinci iclası öz işini başa çatdırdı.

Çox sağ olun!